

ПОЗНАВАНЕ И СЪБИРАНЕ НА ЛЕЧЕБНИ И ЯДЛИВИ РАСТЕНИЯ

интервю с Франческо Велтри

Г-н Франческо Велтри е любител на природата. След като завършва природни науки, той е заместващ учител, работи в Публична администрация, служител е във Центъра за обслужване, подпомагане, обучение и образование, офицер е в регион Калабрия с екипи в планински общности, отговарящ за Горския район, където работи с голяма страст до пенсионната си възраст.

Уважаеми г-н Велтри, предложеното тема е част от знанията и народните обичаи по отношение на практическата медицина или използването на лечебни растения, присъстващи в природата, които преди появата на химическата и фармацевтичната индустрия са били в основата на медицинското лечение. В тази връзка бихте ли обяснили по-добре какво се разбира под "лечебни" растения и "ядливи" растения?

Терминът "официални" (officinale) произлиза от древна културно-историческа традиция за "работилниците" на аптекарите, съществуваща и в древните манастири. Днес работилниците са известни като "фармацевтични лаборатории", където растенията се подлагат на различни процеси (сушене, стриване, дестилация, екстракция и т.н.), за да могат да се използват за различни цели. Закон № 66 от 1931 г. още по-добре уточнява, че под "официални" растения се разбират всички лечебни, ароматни и парфюмни растения, чиито производни могат да се използват като добавки, козметика, лекарства, ветеринарни продукти и др. Терминът „ядливи“ (от „*alimenta urgentia*“ „търсете храна в случаи на необходимост“) се отнася до растения, които растат спонтанно в естествена среда (селски райони, хълмове, планини и др.) и се използват за храна. Ядливите растения в миналото, особено по време на глад и войни, са осигурявали хранителното оцеляване на популациите. Сега се берат за удоволствие, за вкус и за здравословни цели, най-разпространени са цикория, коприва, тученица, слез... и др.

Следователно откриването на лечебните свойства на растенията е било добре известно от древни времена?

Примитивният човек още от зората на живота си намира растението като храна, дреха, подслон, работен инструмент, източник на топлина, козметика, парфюми и, разбира се, лекарство. От историческа гледна точка може да се каже, че цялата медицина води началото си от науката за лечебните растения.

Като се има предвид, че медицината води началото си от науката за лечебните растения, кога започнахте да разбирате здравните ѝ качества?

Първите новини за използването на растенията за лечебни цели се губят в мъглата на времето. Най-древните писмени документи принадлежат на китайската цивилизация: известен е хербариумът на бащата на китайската медицина и изобретателя на акупунктурата Шен-Нунг, датиращ от 2700 г.

пр.н.е. който съдържа описанието на 2000 лечебни растения и 8000 билкови рецепти. Основите на нашата западна медицинска култура могат да бъдат открити в Египет. Всъщност, най-старият ръкопис на природната медицина е папирус (1550 г. пр. н. е.), който съдържа около 876 билкови рецепти, базирани на повече от 500 растения. Впоследствие знанията за билките се разпространяват из целия Запад, винаги дълбоко повлияни от египетските и месопотамските знания. В Гърция дори рецептите за парфюми и лекарства били гравирани върху мраморни плочи, близо до храмовете, за да може всеки да ги използва.

Като се има предвид еволюцията на фармацевтичната химия, която успява да синтезира и след това да изгради молекулите, използвани по-късно при приготвянето на съвременни лекарства в лабораторията, не изглежда ли необикновено да предложите или приемете за лечебни растения?

Фармацевтичната химия със сигурност е постигнала големи крачки в масовото производство на множеството молекули, използвани в съвременната медицина, но не бива да се пренебрегва една важна подробност, а именно, че синтезът на тези нови молекули винаги започва от активните съставки, присъстващи в лечебните растения. Следователно тяхното значение остава непроменено.

Вашият интерес към света на природата, по-специално по отношение на лечебните растения, от какво произтича той и какви методи смятате да предложите или приемете за опазването на това съкровище?

Имах удоволствието да завърша природни науки, предмет на изучаване на които е прекрасният свят на природата като ботаника, зоология, геология и минералогия. Секторът на лечебните растения, от друга страна, винаги ме е интригувал и вълнувал, също благодарение на историите на баба ми, която винаги е била готова със своите билки и натурални лекарства да реши всеки здравословен проблем като кашлица, настинка, болки в стомаха и др., благодарение на доброто познаване на лечебните билки и най-вече на прецизното познаване на тяхното използване, приготвяне и съхранение. За да запазим това „съкровище“, трябва да се погрижим да не загубим богатството от знания, всъщност трябва да го обогатим чрез изследване на паметта на възрастните хора и да го сравним с другите култури от проекта IN-CULT, които със сигурност имат подобни знания.

Г-н Велтри, как възнамерявате да завършите това интервю?

Имам честта да цитирам една фраза, която имах удоволствието да намеря в книга за лечебните растения от 1922 г., чийто автор е награден със златен медал от тогавашния министър на земеделието и горите: "Билките, а не думите, вдъхват здраве!"